

KLAGANDE

Jaktkritikerna, 802441-4370

[REDACTED]

MOTPART

Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut den 1 juli 2019 (bilaga 1)
dnr 218-8726-2019

SAKEN

Licensjakt efter björn i Norrbottens län

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar yrkandena om ålägganden och förbud.

Förvaltningsrätten avslår yrkandena om att ytterligare utredningsåtgärder ska vidtas.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Norrbottens län (länsstyrelsen) har beslutat om licensjakt efter högst 34 björnar inom länet. I beslutet anges att jakten får bedrivas under tiden från den 21 augusti till och med den 15 oktober 2019 nedanför odlingsgränsen och till och med den 30 september 2019 ovanför odlingsgränsen eller till dess att jakten avlyses. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Jaktkritikerna yrkar att beslutet upphävs så att licensjakten ställs in. De yrkar även att förvaltningsrätten ska ålägga länsstyrelsen att redogöra för bl.a. tolkningar av lagtext och efterlevnaden av lag samt att länsstyrelsen ska åläggas att inhämta sakkunnigutlåtanden och analyser. Vidare yrkas diverse utredningsåtgärder och allmänna förbud avseende jaktens bedrivande så som förbud mot vissa hundraser, användning av åtlar samt skjutande av vilt som tagit skydd i träd. Jaktkritikerna yrkar även inhibition för de fall förvaltningsrätten inte avgjort målet innan den 20 augusti 2019.

Jaktkritikerna anför i huvudsak följande till stöd för sin talan. Förutsättningarna som erfordras för licensjakt är inte uppfyllda. Den svenska licensjakten är inte förenlig med EU-rätten och länsstyrelsens beslut strider mot skyddsbestämmelserna i Art- och habitatdirektivet.

Länsstyrelsen har inte visat att det inte finns en annan lämplig lösning än jakt. Enligt en rapport från Jordbruksverket finns det ett flertal förebyggande åtgärder som kan vara relevanta för rennäringen som används med framgång i olika delar av världen. Rapporten är en redovisning av regeringsuppdraget ”Att förebygga viltangrepp” men paradoxalt nog omfattas inte renskötselområdet av detta och finns inte heller med i rapporten. Om det inte finns någon vilja att lösa dessa återkommande problem, på annat vis än att döda rovdjuren, måste det ifrågasättas om staten ska fortsätta gynna rennäringen. De

skador som orsakats av björn är också felaktigt styrka och det borde krävas att myndigheten använder sig av säkra uppgifter innan licensjakt beslutas.

Vidare är det inte tillräckligt visat att bevarandestatusen är tillräckligt säkrad. Inventeringsdata indikerar att björnstammen minskar för första gången sedan 1930-talet på grund av jakt. Hösten 2013 beräknades antalet björnar i Sverige till cirka 2 800 individer. Utifrån björnobsen har Skandinaviska björnprojektet uppskattat tillväxten i länets björnstam till 5,4 procent årligen mellan 1998-2007 men samma uppskattning för perioden 2008-2017 visar en negativ trend. Björnen är därtill åter rödlistad eftersom den bedömts som "nära hotad". När så få björnar som 1 400 tillåts finnas i landet och med tanke på den låga rörlighet björnarna har är risken för genetisk utarmning högst påtaglig.

Mycket i denna licensjakt innebär ett onödigt lidande för björnarna vilket strider mot jaktlagen. Att redan den 21 augusti tillåta jakt i aktuell omfattning, när vilt fortfarande här medföljande ungar, måste dessutom utgöra en otillåten störning enligt samma lag.

Länsstyrelsens beslut är inte baserat på sakargument. De siffror avseende björnpredation som länsstyrelsen hänvisar till är inte reella. Det finns en uppenbar jävssituation i samband med det samarbetsprojekt som Udtja och Gällivare skogssamebyar deltog i tillsammans med Viltskadecenter och Skandinaviska björnprojektet som handlade om björnpredation på ren. Länsstyrelsen bör åläggas att använda sig av säkra uppgifter när det gäller antalet renar som dödats av björn. Det finns inga belägg för att rovdjurspredationen överstiger 10 %. Det är ytterst anmärkningsvärt att länsstyrelsen tagit med förslag från Jägarförbundet i Norrbotten om att Norrbotten ska undantas från att följa både svensk jaktlag och i synnerhet Sveriges åtaganden till EU:s lagstiftning och det särskilda Art- och habitatdirektivet. Jaktkritikerna anser inte att länsstyrelsens syfte med troféjakten kan vara förenligt med selektivitetskriteriet.

Sammanfattningsvis anser jaktkritikerna att grundförutsättningarna som erfordras för licensjakt enligt gällande lag inte är uppfyllda.

Jakt, dvs avsiktligt dödande baserat på undantagsbestämmelsen i art- och habitatdirektivet utgör inte en rättslig grund för licensjakt i syfte att kontrollera eller reducera populationer av strikt skyddade arter. En sådan tillämpning strider mot direktivets systematik och syfte. Det finns annan lämplig lösning i form av olika förebyggande lösningar som också bör omfatta rennäringen. Att bevarandestatusen är säkrad är inte tillräckligt visad. När så få björnar som 1 400 tillåts finnas är risken för genetisk utarmning högst påtaglig. Jaktmetoderna medför onödigt lidande och strider mot 27 § jaktlagen. Skador orsakade av björn är felaktigt styrkta. De vilda djuren utsätts för otillåten störning vilket strider mot 5 § jaktlagen.

Länsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om länsstyrelsen visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter 34 björnar i Norrbottens län är uppfyllda.

Inhibition

Eftersom förvaltningsrätten härmed tar upp målet för slutligt avgörande föranleder Jaktkritikernas yrkande om inhibition ingen särskild åtgärd.

Yrkanden om utredningsåtgärder och allmänna förbud m.m.

Jaktkritikerna har inkommit med ett flertal yrkanden som rör utredningsåtgärder samt åläggande gentemot länsstyrelsen. De har även yrkat att förvaltningsrätten bl.a. ska uttala sig om generella förbud avseende hur jakten får bedrivas.

Förvaltningsrätten kan inom ramen för målet bara överpröva det enskilda beslut som länsstyrelsen har fattat. Att beslutet innefattar villkor om nyttjande av exempelvis hund och åtlar medför inte att rätten kan pröva frågor om allmänna förbud mot dessa metoder. Dessa yrkanden ska därför avvisas.

Jaktkritikerna har framställt yrkanden om att olika typer av utredningsåtgärder ska vidtas av rätten alternativt föreläggas länsstyrelsen. Jaktkritikerna har underrättats om att förvaltningsrätten inte kommer att vidta några särskilda utredningsåtgärder eller förelägga länsstyrelsen om detta. Jaktkritikerna har därefter fått möjlighet att slutföra sin talan. Vad gäller de yrkanden om åläggande gentemot länsstyrelsen samt inhämtande av underlag som kvarstår bedömer förvaltningsrätten att målet är så utrett som dess beskaffenhet kräver. Det saknas därmed skäl att besluta om ytterligare utredningsåtgärder. Samtliga yrkanden härom ska därmed avslås.

Licensjakt efter björn

Rättsliga utgångspunkter

Av 3 § första stycket jaktlagen (1987:259) framgår att björn och annat vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Av 23 c § jaktförordningen (1987:905) framgår att förutsättningen för att licensjakt efter bl.a. björn ska kunna tillåtas, är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former.

Bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om

bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

EU-domstolen har i en dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget. Vidare följer att konstaterandet av att det inte finns någon annan lämplig lösning ger möjlighet att tillåta undantag endast i den utsträckning det är nödvändigt och om direktivets övriga syften inte äventyras.

Licensjakt med stöd av jaktförordningen kan i sig vara förenlig med undantagsregeln i 16.1 e i art- och habitatdirektivet (se HFD 2016 ref 89).

Syftet med den beslutade jakten och annan lämplig lösning

Till skillnad från när det är fråga om skyddsjakt så finns det varken i 23 c § jaktförordningen eller i artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet något särskilt syfte angivet som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. För att det ska vara möjligt att göra en bedömning av om det finns någon annan lämplig lösning eller om undantaget från skydd mot

jakt är proportionerligt måste det emellertid finnas ett syfte med licensjakten. Vid prövningen av undantag från det strikta skyddssystemet får det anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (se HFD 2016 ref. 89, Kammarrätten i Stockholms dom den 14 november 2014 i mål nr 3273-13 och Kammarrätten i Sundsvalls dom den 28 mars 2019 i mål nr 389-19).

Förvaltningsrätten har därmed att ta ställning till om de syften som länsstyrelsen har angett kan anses acceptabla i sig och om så är fallet om det utifrån angivna syften finns någon annan lämplig lösning.

När det gäller förutsättningar för beslut om jakt av rovdjur i Sverige har bl.a. följande uttalats i förarbetena till den svenska jaktlagstiftningen. Eventuella problem och skador orsakade av jaktbart vilt ska i första hand regleras genom jakt. Detta då jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabel påverkan på bytesdjur eller på tamdjur eller i övrigt oacceptabla förhållanden i relationen mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att upprätthålla rovdjurs skygghet för människor och öka acceptansen för rovdjursförvaltningen. Jakt som ett inslag i beståndsförvaltningen av de stora rovdjuren kan minska det hot som rovdjuren kan utgöra mot traditionell livsstil och därigenom påverka landsbygdens utveckling i stort. Renskötsel och fåbodbruk är exempel på näringsverksamhet med långa kulturtraditioner som samhället satsar resurser på att behålla. Ett mål måste vara att begränsa den konflikt som kan finnas mellan de stora rovdjuren och människors livsmiljöer. En alltför stark rovdjurskoncentration kan i princip endast minskas genom jakt. Rovdjurens etablering i nya områden kan underlättas genom jakt samtidigt som jakt kan bidra till att reducera rovdjursstammarnas tillväxt i kärnområdena. Jakt kan vara ett medel för att bromsa en för snabb tillväxttakt. Eftersom björnstammen är känslig för förändringar i dödlighet eller tillväxttakt är det viktigt att jaktuttaget beräknas

med bästa tillgängliga data om populationens storlek och tillväxttakt. Jaktuttagets storlek ska beräknas med säkerhetsmarginal som också inkluderar effekterna av illegal jakt (prop 2008/09:201 s 47 ff).

Någon närmare definition av vad som avses med ”annan lämplig lösning” ges inte i jaktförordningen eller i art- och habitatdirektivet. Mot bakgrund av EU-domstolens avgörande i Europeiska kommissionen mot Malta har HFD uttalat att det vid tillämpning av artikel 16.1 i art- och habitatdirektivet måste tillses att det råder jämvikt mellan artskyddet och vissa andra intressen. Dessa intressen framgår av artikel 2.3 i direktivet där det anges att åtgärder som vidtas i enlighet med direktivet ska ta hänsyn till ekonomiska, sociala och kulturella behov och till regionala och lokala särdrag. Vid bedömningen av nödvändigheten av licensjakten måste således hänsyn även tas till de intressen som anges i artikel 2.3 i direktivet på ett sådant sätt att jämvikten mellan artskyddet och dessa intressen inte förloras (HFD 2016 ref. 89).

I beslutet anger länsstyrelsen i huvudsak följande avseende syftet med aktuell licensjakt. Syftet med licensjakten i länet är att begränsa björnstammens storlek i länet för att förhindra allvarlig skada i form av björnpredation på ren, speciellt renkalv. Vidare syftar licensjakten till att minska risker för hälsa och säkerhet hos de som bor och verkar i områden med hög björntäthet, att minska de negativa och öka de positiva socioekonomiska effekterna av björnförekomst samt bidra till att rovdjuren och rovdjursförvaltningen upplevs som legitima av befolkningen i länet och landet samtidigt som björnstammen har fortsatt gynnsam bevarandestatus.

Vad gäller andra lämpliga lösningar för att uppnå de angivna syftena har länsstyrelsen framfört att skyddsjakt har en mycket begränsad genomförbarhet på barmark och då den enbart kan riktas mot skadegörande individer bedöms det inte finnas någon annan lämplig lösning än beståndsreglerande licensjakt för att minska problemen med renskötseln. Detta bedöms särskilt

gälla de områden där snösmältning sker tidigt och problematiken med björn i kalvningsland är särskild svår. Alternativet med att hålla renar i hagar och utfordra dem där är inte en rimlig åtgärd då det finns cirka 150 000 renar i länet och de kostnader som detta skulle medföra, i tillägg till andra problem som sjukdomar, skulle vara allt för omfattande.

Förvaltningsrätten anser att de angivna syftena är acceptabla och att licensjakten får anses ändamålsenlig i förhållande till dessa. Utifrån den beskrivna problembilden, främst avseende rennäringens förluster av tamdjur på grund av björnpredation, samt redovisningen av vilka överväganden om alternativa lösningar som gjorts anser förvaltningsrätten att länsstyrelsens visat att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt. Vad jaktkritikerna anfört medför ingen annan bedömning.

Försvårar beslutet upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus?

En av förutsättningarna för att licensjakt ska kunna beviljas enligt jaktförordningen är att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde.

Av utredningen i målet framgår att Björnstammens storlek har varierat över åren från ca 750 år 2010, ca 650 år 2012, ca 593 år 2013 till ca 506 år 2016. Björnobsen har sedan lägstanivån 2016 ökat två år i följd vilket kan indikera att björnstammen åter ökar.

Vidare framgår att den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för björn i Norrbottens län är 33 föryngringar (motsvarande cirka 330 individer) samt att det regionala förvaltningsintervallet för björn i länet ska vara 73-91 björnföryngringar. Björnstammen ligger under det fastställda förvaltningsintervallet men över länets miniminivå.

I beslutet har det även hänvisats till en beräkning från det Skandinaviska björnprojektet enligt vilket ett jaktuttag på cirka 10 % av de vuxna björnhonorna i den nordliga björnstammen medför att björnstammen där ligger stabil.

Mot denna bakgrund har länsstyrelsen beslutat att kvoten för aktuell licensjakt ska vara 34 björnar. Tillsammans med de 16 björnar som fällts på skydds jakt under året uppgår därmed det sammanlagda planerade uttaget till 50 björnar, dvs. 10 % av den uppskattade populationen i länet. I det område som utgörs av Kalix, Haparanda, Övertorneå, Överkalix kommuner samt nedan odlingsgräns i Kiruna, Pajala, Gällivare, Jokkmokk, Arvidsjaur och Arjeplogs kommuner samt ett område ovan odlingsgränsen i Arjeplogs kommun har en kvot om 29 björnar beviljats. I området som inkluderar Piteå, Luleå, Älvsbyn och Bodens kommuner har det beslutats om en mindre kvot på fem björnar.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta angivna inventeringsuppgifter avseende antalet björnar i länet. Förvaltningsrätten kan vidare konstatera att björnpopulationen klart överstiger den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån. Rätten anser att länsstyrelsen på ett tydligt sätt redogjort för hur man kommit fram till den beslutade kvoten. I den redogörelsen har det förts resonemang som visar att man tagit hänsyn till olika faktorer som påverkar björnstammens storlek och den förväntade effekten av aktuellt jaktuttag i förhållande till möjligheten att upprätthålla en gynnsam bevarande status. Vidare noterar rätten att överväganden även har gjorts i förhållande till de områden där jakten får bedrivas utifrån de förhållande och förutsättningar som råder i respektive område.

Det har inte framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget om högst 34 björnar inom Norrbottens län medför att Naturvårdsverkets mini-

minivårer för länet riskerar att underskridas. Förvaltningsrätten bedömer därför att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos björnens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, varken regionalt eller nationellt. Vad Jaktkritikerna har anfört i överklagandet motiverar ingen annan slutsats.

Är jakt lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning?

En annan förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt 23 c § jaktförordningen är att jakten är lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning.

En tolkning av denna förutsättning i enlighet med artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet innebär enligt HFD att det krävs att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfattning och i begränsad mängd är att det inte påverkar det eftersträvade syftet i 16.1 i art- och habitatdirektivet, dvs att uttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos arten i fråga (HFD 2016 ref 89).

Av utredningen i målet har det inte framkommit något som visar att björnstammen är genetiskt sårbar eller att nu beslutad licensjakt om 34 björnar på annat sätt riskerar stammens sammansättning. Förvaltningsrätten finner därför att jakten också är lämplig med hänsyn till björnstammens storlek och sammansättning. Vad jaktkritikerna framfört föranleder inte någon annan bedömning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

Ytterligare en förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt 23 c § jaktförordningen är att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade former. Även här saknas definition av vad som avses med selektivitet och strängt kontrollerade former i såväl jaktförordningen som i art- och habitatdirektivet. En tolkning måste därför göras i enlighet med direktivet.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening måste kravet på strängt kontrollerade former innebära att villkoren för jakt är tydliga främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Dessutom måste det finnas effektiva rutiner som förhindrar jakt i strid med villkoren. Slutligen måste kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten ställas högt (HFD 2016 ref 89)

I samma avgörande har Högsta förvaltningsdomstolen uttalat att kravet på selektivitet måste innebära att jakten ska vara inriktad mot vissa individer eller grupper av individer som tillhör en viss art eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Vidare måste detta urval ske mot bakgrund av det eftersträvade syftet i artikel 16.1 i art och habitatdirektivet, dvs att det inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den aktuella populationen.

Det överklagade beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar samt begränsningar avseende vilka djur som får fällas. Beslutet innefattar också en rad villkor för björnjakten som i huvudsak motsvarar de villkor som slås fast i Naturvårdsverkets författningssamling 2010:7 om föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn.

Förvaltningsrätten bedömer mot denna bakgrund att länsstyrelsens beslut om licensjakt uppfyller kraven för såväl selektivitet som jakt under strängt

kontrollerade förhållanden. Förvaltningsrätten finner inte skäl att ändra villkoren i det överklagade beslutet. Vad jaktkritikerna anfört föranleder inte någon annan bedömning.

Slutsats

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att länsstyrelsen har visat att samtliga kriterier för licensjakt efter högst 34 björnar i Norrbottens län är uppfyllda. Förvaltningsrätten bedömer vidare att den beslutade licensjakten är proportionerlig i förhållande till de behov som motiverat de beslutade undantagen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

[REDACTED]
[REDACTED]
rådman

I avgörandet här även nämndemännen [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

[REDACTED] har föredragit målet.

Länstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

Bi 11.

1 (15)

Datum
2019-07-01

Diarienummer
218-8726-2019

Enligt sändlista

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LULEÅ	
2019 -07- 23	
Målnr:	1628-19
Aktbil. 3	Enhet. 3

Beslut om licensjakt efter björn i Norrbottens län 2019

Beslut

Länstyrelsen i Norrbottens län beslutar om licensjakt efter högst 34 björnar i Norrbottens län.

Beslutet fattas med stöd av 5 b, 9 b, 23 c, 23 d och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905) och Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätt att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i Norra respektive Mellersta rovdjursförvaltningsområdet (dnr. NV-02617-18 från den 20 april 2018). I Länstyrelsens beslut beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i Art- och habitatdirektivet, undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 i samma direktiv och Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7). Dessutom beaktas Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn.

Länstyrelsen beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för beslutet. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 1.

Villkor

När får jakten bedrivas

Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober 2019 nedanför odlingsgränsen och till och med den 30 september 2019 ovanför odlingsgränsen, eller den tidigare tidpunkt då jakten avlyses i respektive delområde.

Länstyrelsen erinrar om att björn enligt 9 § jaktförordningen får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.

Var och hur många björnar får fällas

Länet är under licensjakten indelat i två delområden (se bilaga 1):

1. Kusten (Piteå, Luleå, Boden och Älvsbyns kommuner): 5 björnar
2. Kalix, Haparanda, Övertorneå, Överkalix kommuner, nedan odlingsgräns i Kiruna, Pajala, Gällivare, Jokkmokk, Arvidsjaur och Arjeplogs kommuner samt angivet område ovan odlingsgräns i Arjeplogs kommun. 29 björnar

Björnjakt är inte tillåten med stöd av detta beslut i de skyddade områden där föreskrifterna förbjuder jakt. I Laponia är licensjakt på björn inte tillåten i nationalparkerna, d.v.s. Sarek, Stuor Muorkke/Stora Sjöfallet, Badjelánnda/Padjelanta och Muttos/Muddus. Jakt på björn är inte heller tillåten i övriga nationalparker i länet.

Vilka björnar får fällas

Samtliga björnar får fällas med undantag för björnhona som åtföljs av ungar och ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder).

Jaktmedel m.m.

Hundar

Högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt.

Halvautomatiska vapen

Magasinkapaciteten för halvautomatiska vapen får vara upp till fem patroner under licensjakten efter björn 2019.

Åtel

Licensjakt efter björn med stöd av detta beslut får bedrivas med hjälp av åtel.

Åtel ska anmälas till Länstyrelsen i god tid innan åtling ska påbörjas på platsen. Anmälan ska göra skriftligt med vanlig post (Länstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 Luleå) eller e-post (Norrbotten@lansstyrelsen.se).

Anmälan om åtel ska innehålla:

3. Namn på, samt adress och telefonnummer till, åtelansvarig
4. Vilken kommun som åteln ska anläggas i
5. Exakta koordinater för åtelplatsen eller en topografisk karta med åtelns exakta läge inritat
6. Uppgift om när åtlingen ska påbörjas

I bilaga till detta beslut finns anvisningar om hur åtlingen får bedrivas. Anvisningarna är angivna i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länstyrelsens beslut om licensjakt efter björn, NFS 2010:7.

Motordrivna fordon

Länstyrelsen vill påminna om 31 § jaktlagen: *Jakt får inte ske från motordrivna fortskaffningsmedel. Sådana fortskaffningsmedel eller andra motordrivna anordningar får inte heller användas för att söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt att undkomma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar.*

Vilka får utföra jakten

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter björn på det jaktområde där han/hon har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter björn. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Björnjägarens ansvar

Var och en som jagar björn ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där björnjakt bedrivs. Den som skjuter en björn sedan jakten

avlysts kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad.

Jaktledarens ansvar

I 7 § Föreskrifter om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn (NFS 2014:3) specificeras jaktledarens ansvarsområden rörande björnjakten:

7. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs.
8. Ansvarig jaktledare svarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
9. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och att ha löst statligt jaktkort (viltvårdsavgift).
10. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld björn till Länsstyrelsen.
11. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen (17 § andra stycket jaktförordningen). Hund som används vid eftersöket bör vara särskilt tränad i att spåra björn, det är dock inget krav att hundekipaget ska vara särskilt certifierat för björnsparning.
12. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten bör ha förvässat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter björn.
13. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om riskerna med skadeskjutning av björn, uppmana jakttagarna att endast skjuta med stöd och att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående björnar.

Anmälan av fälld eller påskjuten björn

Fälld björn ska anmälas av skytten till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast klockan 21.00 samma dag som björnen fällts.

Anmälan av påskjuten björn ska göras snarast av skytten till Länsstyrelsen. Rapporteras en fälld eller påskjuten björn senare ska en välgrundad motivering ges till besiktningsmannen. Påskjutning definieras i detta beslut enligt följande: *Skott har avlossats mot en björn och med avsikt att fälla denna men det har inte konstaterats att björnen har träffats av kulan.*

- Anmälan ska ske till telefon: **010-225 57 71**
- Välj alternativet att anmäla en fälld eller påskjuten björn.

Vid anmälan ska följande anges:

14. Namn på, och adress och telefonnummer till, skytten.
15. Namn på, och adress och telefonnummer till, ansvarig jaktledare.
16. När björnen fällts eller påskjutits (datum och klockslag).
17. Var björnen fällts eller påskjutits (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000).
18. Björnens kön och ungefärlig storlek alternativt ålder om den kan bedömas.
19. Vilket jaktsätt som användes.

I samband med anmälan om fälld björn informerar Länstyrelsen om hur den fällda björnen ska hanteras vidare. Länstyrelsens besiktningsman kontakter skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen. Besiktningen är kostnadsfri.

Platsundersökning och eftersök av påskjuten björn

Den som påskjutit björn ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att björnen är oskadad. Eftersök ska genomföras tills dess:

20. björnen påträffats död, eller
21. björnen påträffats skadad och avlivas, eller
22. kulan från det avlossade skottet anträffas på en plats som utesluter att björnen skadats, eller
23. björnen inte kan anträffas.

Jaktledaren ska till Länstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning och eftersök genomförts. Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för Länstyrelsens besiktningsman och tillsammans med besiktningsmannen och den som påskjutit björnen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningsmannen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett (bilaga R3) som besiktningsmannen tillhandahåller. Av dokumentationen bör framgå om eftersöksekipaget har tidigare erfarenhet av att spåra björn och om möjligt redovisa eftersökets genomförande med t.ex. en GPS-logg.

Länstyrelsen beslutar om den påskjutna björnen ska avräknas från kvoten eller inte. Påskjuten björn kommer att avräknas från kvoten såvida inte kulan från det avlossade skottet anträffats på en plats som utesluter att björnen skadats eller på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att björnen inte skadats.

Besiktning av fälld björn

Länstyrelsens besiktningsmän besiktar samtliga fällda djur. Besiktningen är kostnadsfri. Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i blankett (bilaga B1-B2) *Registrering och besiktning av fälld björn*. Blanketten finns även att tillgå på https://www.sva.se/globalassets/redesign2011/pdf/djurhalsa/vilda_djur/rovdjur/remisser/b1b2-registrering-besiktning-falld-bjorn.pdf

Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts vid ett och samma tillfälle uppvisa hela det fällda djuret (kropp, skinn, kranium) för Länstyrelsens besiktningsman. Om

detta sker senare på grund av beslut av skytten, ska en välgrundad motivering lämnas till besiktningsmannen. Länstyrelsen rekommenderar, för att underlätta besiktningsmannens arbete, att skytten sätter in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.

Från alla fällda björnar (inklusive märkta) tar besiktningsmannen följande prover som tillfaller staten: 1) två tänder (första premolaren, liten kindtand), 2) könsdelar, 3) två stycken hårprov, 4) hudprov, 5) muskelprov samt 6) i förekommande fall den största spenen från björnhonor. Proverna sänds, genom besiktningsmannens försorg, till Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Björnskinnet märks av Länstyrelsens besiktningsman med s.k. transponder (mikrochip), som bevis på att björnen fällts lagligt varvid blankett B1-B2 *Registrering och besiktning av fälld björn* används. Kraniet ska märkas inom *sex månader* av kraniets ägare med mikrochip och enligt instruktioner som överlämnas vid besiktningen. Märkningen är ett bevis på att djuret fällts lagligt. Ägaren av björnen är ansvarig för att märkning sker.

Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående visas upp. Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa upp det fällda djurets kropp eller lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela björnen eller värdet av densamma staten. Björn alternativt delar av björn som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Om en björnhona med mjölk i juvret har fällts ska jaktledare och/eller skytt utförligt redovisa omständigheterna för detta till Länstyrelsens besiktningsman. Länstyrelsen gör därefter bedömningen om björnhonan ska tillfalla skytten eller beslagtas av polis för vidare utredning.

Sändare eller annan teknisk utrustning som finns på björnarna tillvaratas av besiktningsmannen.

Ytterligare upplysningar

Aktuell information om återstående tilldelning

- Ring telefon: 010-225 57 71
- Välj alternativet om hur många björnar som fällts och vad som återstår av tilldelningen.
- Informationen uppdateras minst en gång per dygn.

Avlysning

Länstyrelsen avlyser jakten då det tillåtna antalet björnar i respektive delområde fällts eller påskjutits och avräknats eller om jakttiden löpt ut. Länstyrelsen informerar om avlysningen via ovan angivna telefonsvarare.

Avräkning

Fälls björnar med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt är tillåten efter björn, kommer dessa djur inte att avräknas från licenstilldelningen.

Jakträttshavarens rätt till delar av björnen

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats, att samtliga prover insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller övriga delar av björnen jakträttshavaren.

Jakträttshavaren får överlåta en fälld björn till en annan person.

En fälld björn som inte tas tillvara får inte lämnas kvar i naturen utan ska lämnas in till Polismyndigheten av skytten för vidare transport till SVA.

Försäljning av kött, skinn m.m.

Försäljning av björnskinns och björnkött eller andra kommersiella aktiviteter med den fällda björnen är förbjudet enligt CITES-konventionen. För björnar skjutna i enlighet av detta beslut kan Jordbruksverkets CITES-intyg om undantag från förbudet inhämtas av Länsstyrelsens besiktningsman till en kostnad av 350 kr. Björnens ägare kan då sälja hela eller delar av björnen vid ett tillfälle och till en mottagare. För ytterligare försäljning av delar av björnen krävs nytt/nya CITES-intyg. Om den nya ägaren vill sälja delarna vidare, krävs nytt CITES-intyg från Jordbruksverket.

CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av björn eller produkter av björn till länder utanför EU krävs särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information om kommersiell hantering av björnkroppen finns på Jordbruksverkets hemsida: <http://www.jordbruksverket.se/>

Beträffande slakt- och köttshantering se Livsmedelsverkets hemsida för information om köttshantering, viltslakterier m.m.:

<https://www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/produktion-av-livsmedel/primarproduktion/jakt>

Hantering av personuppgifter

När åtlar för björnjakt anmäls, när fällda och påskjutna björnar rapporteras in och när fällda djur besiktigas samlar Länsstyrelsen in personuppgifter. Information om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter finns på

<https://www.lansstyrelsen.se/norbotten/om-lansstyrelsen-i-norbotten/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html>

Övriga rekommendationer

- För att undvika skadeskjutningar av björn rekommenderar Länsstyrelsen att jägare som avser att delta i björnjakt övningsskjuter på björnfigur samt avlägger "Björnpasset" eller motsvarande.
- I enlighet med 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) rekommenderar Länsstyrelsen att ensamårets årsungar inte fälls.
- I enlighet med 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) anser Länsstyrelsen att hundarna inte ska bytas under jakt på en och samma björn och under en och samma dag. Länsstyrelsen anser också att hund som används vid jakten inte ska ha ett arbetssätt som syftar till att hålla björnen i rörelse

kontinuerligt. Skälet till detta är att björnar inte är uthålliga för stress under längre tid vilket kan medföra att björnen avlider av överhettning även om den inte fälls under jakten. Enligt 27 § i jaktlagen ska jakt bedrivas på så sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

- Vid användning av halvautomatiska kameror, t.ex. i samband med åteljakt på björn, behöver tillämpliga bestämmelser i dataskyddsförordningen (GDPR, The General Data Protection Regulation) kring insamling (här genom fotografering) och hantering av personuppgifter beaktas.

Länsstyrelsens motiv för beslutet

Skäl för licensjakt

Förvaltningen av stora rovdjur i renskötselområdet handlar till stor del om att begränsa skadorna för rennäringen orsakade av rovdjur. Beroende på problembilden kan olika åtgärder tillämpas för att begränsa skadan eller störningen. Under våren, då problembilden främst är koncentrerad till kalvande renhjordar, är skyddsjakt på utpekade skadegörande björnar sannolikt den lämpligaste åtgärden. För den övergripande förvaltningen i länet är dock licensjakten den lämpligaste åtgärden, och möjliggör att i större utsträckning tillvarata björnarna som en resurs.

Enligt svensk jaktlagstiftning ska eventuella problem och skador som förorsakas av jaktbart vilt i första hand regleras genom jakt. I propositionen En ny rovdjursförvaltning (prop. 2008/09:210) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att minska rovdjurs påverkan på bytesdjur, att bibehålla deras skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för rovdjur.

I propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (prop. 2012/13:191) framgår: *"Det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus. En trovärdig rovdjurspolitik kräver också en aktiv förvaltning som stärker förtroendet för rovdjurspolitiken och bidrar till en bättre samexistens mellan människor och stora rovdjur. Regeringen gör i propositionen bedömningen att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige har gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet. Därför slår regeringen fast, i enlighet med de riktlinjer som EU-kommissionen har tagit fram för hur de stora rovdjuren ska förvaltas, att en aktiv förvaltning ska genomföras."*

Vidare framgår i propositionen att: "Toleransnivån för skador på ren orsakade av stora rovdjur ska vara maximalt 10 procent räknat på den aktuella samebyns faktiska renantal."

I Norrbottens län är det nästan uteslutande rennäringen som har problem med förluster av tamdjur på grund av björnpredation. Ett samarbetsprojekt mellan Viltskadecenter, Skandinaviska björnprojektet samt Udtja och Gällivare skogssamebyar om björnpredation på ren genomfördes i länet 2010-2012. Fokus var björnpredation på renkalv under maj-juni, vilket är den tid majoriteten av björnpredationen sker. Andelen renkalvar som försvann från kalvning till märkning i dessa två samebyar varierade mellan 30 och 50 % och av dessa kan mellan 63-100 % av renkalvarna ha dödats av björn. Då den ersättning som utgår för björnskador på ren baseras på samebyns areal

snarare än björntätheten, ligger den långt under de faktiska skadornas omfattning i dessa två samebyar och med stor säkerhet också för de flesta av länets övriga samebyarna.

Det övergripande syftet med licensjakten på björn i Norrbottens län är att minska björnens predation på ren, minska risker för hälsa och säkerhet hos de som bor och verkar i områden med högre björntäthet, att minska de negativa och öka de positiva socioekonomiska effekterna av björnförekomst samt att bidra till att rovdjuren och rovdjursförvaltningen upplevs som legitima av befolkningen i länet och landet, samtidigt som björnstammen har fortsatt gynnsam bevarandestatus.

I den nationella förvaltningsplanen för björn bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv björnförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och björn. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska de socioekonomiska konsekvenserna.

Då skyddsjakt har en mycket begränsad genomförbarhet på barmark, och enbart kan riktas mot skadegörande individer, bedömer Länsstyrelsen att det inte finns någon annan lämplig lösning än beståndsreglerande licensjakt för att minska problemen för renskötseln - framför allt i de områden där snösmältningen sker tidigt och problematiken med björn i kalvningsland är särskilt svår. Alternativet skulle kunna vara att hålla renarna i hagar, och utfodra dem där, under kalvningsperioden för att undvika omfattande kalvdöd. Det är dock generellt inte en rimlig åtgärd då det finns cirka 150 000 renar i länet och de kostnader som hagar och utfodring skulle medföra, i tillägg till andra problem, t ex sjukdom, som bevisligen kan uppstå hos de hägnade renarna, skulle vara alltför omfattande.

Juridiska förutsättningar för beslutet

Art- och habitatdirektivet förbjuder avsiktligt dödande av bland annat björn. De möjligheter till undantag från förbudet som direktivet medger genomförs med motsvarande bestämmelser i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905). I 23 c § jaktförordningen regleras förutsättningarna för licensjakt efter stora rovdjur: om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde får beslut om jakt meddelas. Jakten måste också vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning och ske selektivt och under strängt kontrollerade former.

Enligt 23 d§ jaktförordningen får naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn. Enligt 24 a § i samma förordning får Naturvårdsverket delegera rätten att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde, under förutsättning att antalet föryngningar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger den fastställda miniminivån.

Naturvårdsverket har den 20 april 2018 överlämnat rätten att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i Norra och Mellersta rovdjursförvaltningsområdet för perioden 1 maj 2018 till 30 november 2019. Naturvårdsverket har betonat i sitt delegeringsbeslut att länsstyrelserna måste bedöma om ett beslut om licensjakt uppfyller de förutsättningar för licensjakt som anges i 23 c § jaktförordningen.

Björnens status i Sverige

Bedömningen av björnstammen i såväl länet som landet utgår från inventeringsresultatet från den senaste björnspillningsinventeringen och älgjägarnas observationer av björn under den första älgjaksveckan (björnobsen). Björnspillningsinventering genomförs vart femte år. För Norrbotten sker nästa spillningsinventering 2021.

Den senaste uppskattningen av den svenska björnstammens storlek gjordes av det Skandinaviska björnprojektet 2018 och gällde år 2017 (Kindberg, J. & Swenson, JE 2018. Rapport 2018-3 från Skandinaviska björnprojektet). Denna uppskattning baserar sig på de senaste DNA-inventeringarna och björnobsen. Enligt beräkningen omfattade björnstammen i Sverige cirka 2 900 individer hösten 2017.

Projektet bedömde också den årliga tillväxten i den svenska björnpopulationen både nationellt och regionalt. Resultatet visar ingen statistisk förändring av populationen under de senaste 6 åren. Detta tyder på en stabilisering av björnstammen i jämförelse med resultatet 2008-2013 då stammen i Norrbotten och Jämtland minskat kraftigt, sannolikt orsakat av den omfattande licens- och skyddsjakterna i Norrbottens och Jämtlands län under samma period. På grund av den snabba nedgången under 2008-2013 är björnen sedan 2015 rödlistad i kategorin ”nära hotad”:

Nationella målsättningar för björnstammens utveckling

I den av riksdagen antagna propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57) anges följande mål för björnarnas antal och utbredning:

”Minimnivån för björnstammen i Sverige ska vara 100 föryngringar per år, vilket motsvarar ca 1 000 individer. Målet för björnstammens utbredning bör vara att den fyller ut områdena mellan de nuvarande reproduktionsområdena och att stammens spridning söderut tillåts fortsätta.”

Regeringen anger följande i propositionen En ny rovdjursförvaltning (prop. 2008/09:210):

”Fördelningen av miniminivån för björn på rovdjursförvaltningsområdena bör följa dagens fördelning av björnstammen. Detta innebär att det norra förvaltningsområdet bör ha en miniminivå på 75 årliga föryngringar eller 750 björnar.

Det faktum att björnförekomsten i såväl det norra som det mellersta rovdjursförvaltningsområdet med bred marginal överstiger den nationella miniminivån har inte inneburit omfattande konflikter eller problem. Totalt sett finns det inget behov av att minska björnstammen i dessa delar, i vissa regioner kan det dock finnas behov av att minska björnstammen”.

Övergripande riktlinjer för björnstammen i Norrbotten

2011-02-22 beslutade Norrbottens viltförvaltningsdelegation att förvaltningsintervallet för björn i länet ska vara 73 – 91 björnföryngringar (motsvarande cirka 730 – 910 björnar). 2014-10-30 fastställde Naturvårdsverket en miniminivå på 33 föryngringar av björn för Norrbottens län, motsvarande cirka 330 individer.

De relativt höga jaktkvoterna samt omfattande skyddsjakter efter björn i Norrbotten i syfte att minska skadorna i samebyarnas kalvningsområde har lett till att björnstammen i Norrbotten ligger under det fastställda förvaltningsintervallet men över länets miniminivå.

En ny miniminivå för björn kommer att fastställas av Naturvårdsverket under 2019. Länsstyrelsens arbete med att fastställa nya förvaltningsintervall samt en förvaltningsplan kommer att synkroniseras med det kommande miniminivåarbetet. Länsstyrelsens förvaltningsinriktning är därför att försöka balansera björnstammen i Norrbotten på nuvarande nivå om ca 500 björnar.

Björnstammens utveckling i Norrbottens län

I Norrbottens län genomfördes en spillningsinventering av björn år 2010. Med utgång från den inventeringen bedömde Skandinaviska björnprojektet att björnstammen i de inventerade delarna av länet det året omfattade cirka 760 björnar. Dessutom tillkom ett mindre antal björnar i de områden som inte inventerats, i huvudsak ovanför odlingsgränsen. Björnprojektet bedömde senare att björnstammen i Norrbotten län i det tidigare inventerade området år 2012 omfattade cirka 650 björnar och år 2013 593 björnar. Baserat på björnprojektets bedömningar och senare uttag ur populationen i form av licens- och skydds jakt har Länsstyrelsen beräkningar visat på en nedåtgående trend.

År 2016 gjordes en ny inventering av björnpopulationen i länet, och Björnprojektets populationsuppskattning för Norrbotten 2017, baserat på den senaste inventeringen, var 506 individer (se tabell 1). Björnobsen har sedan den lägsta nivån 2016 ökat två år i följd vilket kan indikera att björnstammen åter ökar (figur 1). Nästa spillningsinventering i Norrbotten kommer att genomföras år 2021.

Antalet björnar som får fällas

Enligt Naturvårdsverkets delegeringsbeslut ska Länsstyrelsen vid varje tillfälle bedöma om ett beslut om jakt uppfyller de förutsättningar för licensjakt som anges i 23 a § respektive 23 c § jaktförordningen.

Länsstyrelsen gör vid beräkningen av en kvot för licensjakten en bedömning av det sammanlagda jaktliga uttaget av björn. Hänsyn tas därvid till hur många björnar som under året skjutits på skydds jakt och hur många som kan ha avlivats genom illegal jakt. Det sistnämnda är givetvis svårt att kvantifiera. I en rapport av det Skandinaviska björnprojektet 2011 gjordes dock en analys av den illegala jakten på björn i Sverige (Skandinaviska björnprojektet rapport 2011-3). För det norra området (Norrbottens län) beräknades omfattningen av den illegala jakten på björn årligen uppgå till 2.3 – 3.1 % av de vuxna honorna, jämfört med 0,1 – 0,6 % för det södra området.

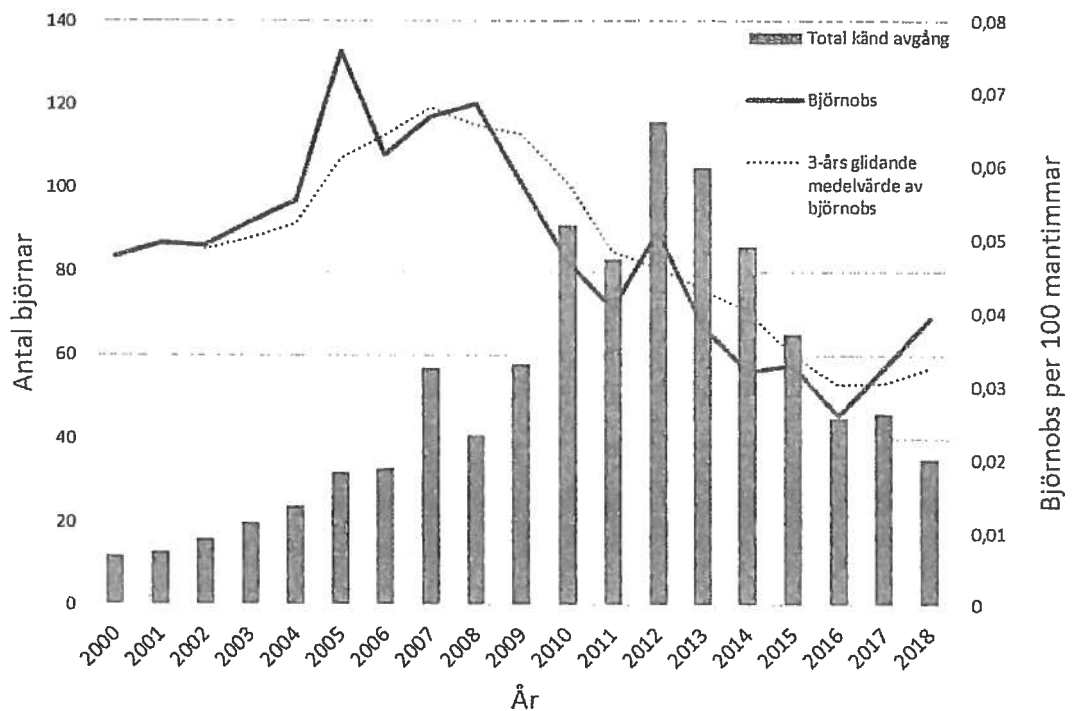
Förekomsten av vuxna honor är viktigast för populationens utveckling. Omfattningen av den illegala jakten verkar enligt björnprojektet inte vara relaterad till omfattningen av den legala jakten under de aktuella åren. Det innebär att den illegala jakten bör adderas till den lagliga jakten, något som björnprojektet menar att förvaltningsmyndigheterna måste vara medvetna om när beslut ska tas om kvot för licensjakten, speciellt i områden med mer omfattande illegal jakt.

År 2009 beräknade det Skandinaviska björnprojektet att ett jaktuttag på cirka 10 % av de vuxna björnhonorna i den nordliga björnstammen medför att björnstammen där ligger stabilt, dvs. den varken ökar eller minskar.

Enligt björnobsen började björnstammen i Norrbottens län att minska redan innan de stora avskjutningarna åren 2012 - 2014, vilket skulle innebära att uttaget då var större än tillväxten, se figur 1. Kindberg et al. (2011) har uppskattat den faktiska tillväxttakten i Norrbottens björnstam till 5 % under åren 1998-2007 (då total känd avgång var låg):

Länsstyrelsen har därför tidigare bedömt att ett uthålligt uttag av björnstammen i Norrbotten bör vara 5 – 7 %.

Figur 1. Björnobsen och sammanlagd känd människorelaterad avgång från björnstammen i Norrbottens län åren 2000-2018 (licensjakt, skydds jakt inklusive med stöd av § 28 jaktförordningen samt övrig avgång). Övrig avgång utgörs framför allt av trafikdödade björnar. Observera att det dessutom tillkommer ett okänt antal björnar på illegal björnjakt.

Tabell 1 visar en mycket grov beräkning av björnstammens utveckling i länet de senaste åren: stammens storlek, möjligt jaktligt (licens- och skydds jakt) uttag för att björnstammen varken ska öka eller minska (förutsättningen är att det totala jaktliga uttaget, inklusive tidigare beräknad illegal jakt, inte överstiger 10 %), faktiskt jaktligt uttag samt hur många björnar som fällt över den nivå som skulle medföra en stabil björnstim.

Tabell 1. Skandinaviska björnprojektets bedömning av björnstammens storlek i det område som inventerats när sådana finns, och i övriga fall av Länsstyrelsen. Den senare utgår från den av björnprojektet beräknade populationsstorleken, en 7% tillväxt minus antalet björnar över stabilt uttag. Stabilt uttag: för en stabil björnstam ska enligt det Skandinaviska björnprojektet uttaget på jakt inte överstiga 10 %. Med en beräknad illegal jakt på 3 % som ska adderas till övrig dödlighet blir utrymmet för legal jakt 5 - 7 %. Antalet angivna björnar (27, år 2016) för stabilt uttag gäller för det område som inventerades 2016. Uttag på licens- och skydds jakt avser hela länet.

År	Pop.storlek enligt Björnprojektet	Pop.storlek bedömning av Länsstyrelsen	Stabilt uttag Median + (5 - 7 %)	Uttag på licens- och skydds jakt	Antal björnar över stabilt uttag (uttag minus median av stabilt uttag)
2012	650	-	39 (32 – 46)	113	74
2013	593	-	36 (30 – 42)	103	67
2014	-	532	32 (27 – 37)	91	59
2015	-	478	29 (24 – 33)	63	34
2016	-	448	27 (22 – 31)	40	13
2017	506	-	30 (25 – 35)	42	12
2018		500	30 (25 – 35)	30	0
2019		500	30 (25-35)	16	

Populationsuppskattningarna enligt björnprojektet omfattar beräkningarna av björnstammens storlek i det inventerade området. Beräkningarna är därför i hög grad beroende av vilken täckningsgrad som inventeringen haft (insamlingsområde) och analyserna av DNA från inskickade prover. Populationsuppskattningen tar inte hänsyn till brister i dessa och kompenserar sålunda inte för områden utan, eller med glesare insamling. Detta innebär att populationsuppskattningen i Norrbotten sannolikt är en underskattning av den faktiska björnstammen. Beräkningarna av stabilt uttag blir då följaktligen också en underskattning.

Björnobsen för såväl 2017 som 2018 visar en uppgång i fem av länets sex älgförvaltningsområden. Detta indikerar att björnstammen i länet åter ökar och att det tidigare beräknade uthålliga uttaget om 5 – 7 % varit i underkant. För att bromsa en sannolikt ökande björnstam, och för att motverka de problem som en ytterligare förtätad björnstam skulle innebära, beslutar Länsstyrelsen därför att kvoten för årets licensjakt ska vara 34 björnar. Tillsammans med de 16 björnar som fällts på skydds jakt hittills i år uppgår därmed det sammanlagda, planerade uttaget till 50 björnar, dvs 10 % av den uppskattade populationen i länet.

Områdesindelning

Länsstyrelsen anser att kvoten för licensjakten till allra största delen ska styras till inlandet där huvuddelen av samebyarnas kalvningsområden finns och där merparten av björnens predation på ren sker. Under vårens skydds jakter har en del av problemen hanterats i framför allt några fjällsamebyar, där snön legat kvar längre. Norrbotten har, till skillnad från övriga län i det norra förvaltningsområdet (Jämtland, Västernorrland, och Västerbotten) stora arealer kalvningsland i inlandets skogsområden. Här försvinner snön vanligtvis tidigt på våren Länsstyrelsens möjligheter att bevilja skydds jakt på björn har därmed varit begränsade. I område II som utgörs av Kalix, Haparanda, Övertorneå,

Överkalix kommuner, nedan odlingsgräns i Kiruna, Pajala, Gällivare, Jokkmokk, Arvidsjaur och Arjeplogs kommuner samt ett område ovan odlingsgränsen i Arjeplogs kommun beviljas därför en kvot på 29 björnar.

Länsstyrelsen har de senaste åren haft enstaka rapporter om problem med björnar för andra näringar eller i mer tätbefolkade områden, men befärar att en förtätning av björnstammen kan leda till olägenheter för boende. Länsstyrelsen beslutar därför om en mindre tilldelning på 5 björnar i område I som inkluderar Piteå, Luleå, Älvsbyn och Bodens kommuner.

Tidsperiod

Jakttidens längd regleras i § 3 Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn (NFS 2010:7): "Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn får endast gälla perioden från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober. I de delar av Norrbottens län som ligger väster om odlingsgränsen får Länsstyrelsens beslut om licensjakt endast gälla perioden från och med den 21 augusti till och med den 30 september."

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

Länsstyrelsen bedömer att förutsättningar för licensjakt som anges i 23 a § respektive 23 c § jaktförordningen är uppfyllda:

- Syftet med licensjakten är att begränsa björnstammens storlek i länet för att förhindra allvarlig skada i form av björnpredation på ren, speciellt renkalv. Den studie som genomförts har visat att den faktiska björnpredationen i länets samebyar är omfattande och ligger långt över den ersättning som utgår för björnsador på ren. Slutrapporten från den nämnda björnstudien menar också att en jakt efter björn på hösten också har en skadeförebyggande funktion.
- Utöver skydds jakt på skadegörande individer finns det inte någon annan lämplig lösning för att minska problemen än licensjakt med fokus på problemområden för renskötseln. Alternativet att utfodra renarna i hagar under kalvningsperioden bedöms inte som rimligt vare sig kostnads mässigt eller med avseende på risken för sjukdomar hos renarna.
- Licensjakten försvårar inte upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos björnen då länets björnstam med största sannolikhet befinner sig över miniminivån på 33 föringringar. Kvoten för licensjakten sätts också med hänsyn tagen till den totala avgången genom legal och illegal jakt, så att resultatet bör bli en stabil björnstam som varken minskar eller ökar.
- Villkoren i beslutet möjliggör att licensjakten sker selektivt och under strängt reglerade former.

Ärendets beredning

Länsstyrelsen har 2019-05-28 på ett möte i Viltförvaltningsdelegationen redovisat inriktningen i årets kommande beslut om björnjakt; ingen ytterligare minskning av björnstammen i länet. Vid mötet redovisades även intentionen att rikta all licensjakt till de områden i länet där det sannolikt är stora skador på rennärningen, men där

snöförhållanden på våren omöjliggjort dokumentation av björnförekomst eller beviljande av skydds jakt under skydds jaktperioden.

Efter redovisningen har synpunkter inkommit från Jägareförbundet Norrbotten. Jägareförbundet Norrbotten anser att:

- Att licensjakt ska utgöra grund för förvaltningen av björn i Norrbotten
- Att licenstilldelningen följer förvaltningsområdet. Ett område – en tilldelning. För framtiden bör fler än ett förvaltningsområde tillskapas i länet för att möjliggöra en reell differentiering av björnförvaltningen
- Att det totala antalet björnar som bör fällas i Norrbotten skall vara minst 50 stycken.
- Att det strikta skyddet för familjegrupper mildras under licensjakten
- Att jakttidsstart är oförändrad den 21:a augusti samt en avslutning av jakten under hösten den 15 oktober gällande för hela länet.
- Att en jakttid införs 15 april till 15 maj. Ingen särskild tilldelning görs för denna tid utan eventuell kvarvarande kvot då jakten avslutas under hösten 2019 får nyttjas under denna period 2020.
- Att Åteljakt ska tillåtas i hela länet med minimala begränsningar förutom vad gäller tillåtet åtelmaterial.
- Att man utifrån ny kunskap inte begränsar användningen av vissa typer av hundar under jakten
- Att de beslut om skydds jakt på björn som kan komma att tas innehåller skrivningar som möjliggör för ett omhändertagande av björnen på sätt som gör att kött och skinn kan tas tillvara

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten, se bilaga 2.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av Landshövding [REDACTED] efter föredragning av rovdjurshandläggare [REDACTED], Naturmiljöenheten.

Detta beslut har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

1. Licensjaktionsområden 2019
2. Hur man överklagar
3. Villkor för användande av åtel för björn
4. Lathund för björnskyttar
- B1B2. Blankett – Registrering/besiktning av fälld/död björn
- R3. Blankett – Påskjuten björn – platsundersökning och eftersök

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

Datum
2019-07-01

Diarienummer
218-8726-2019

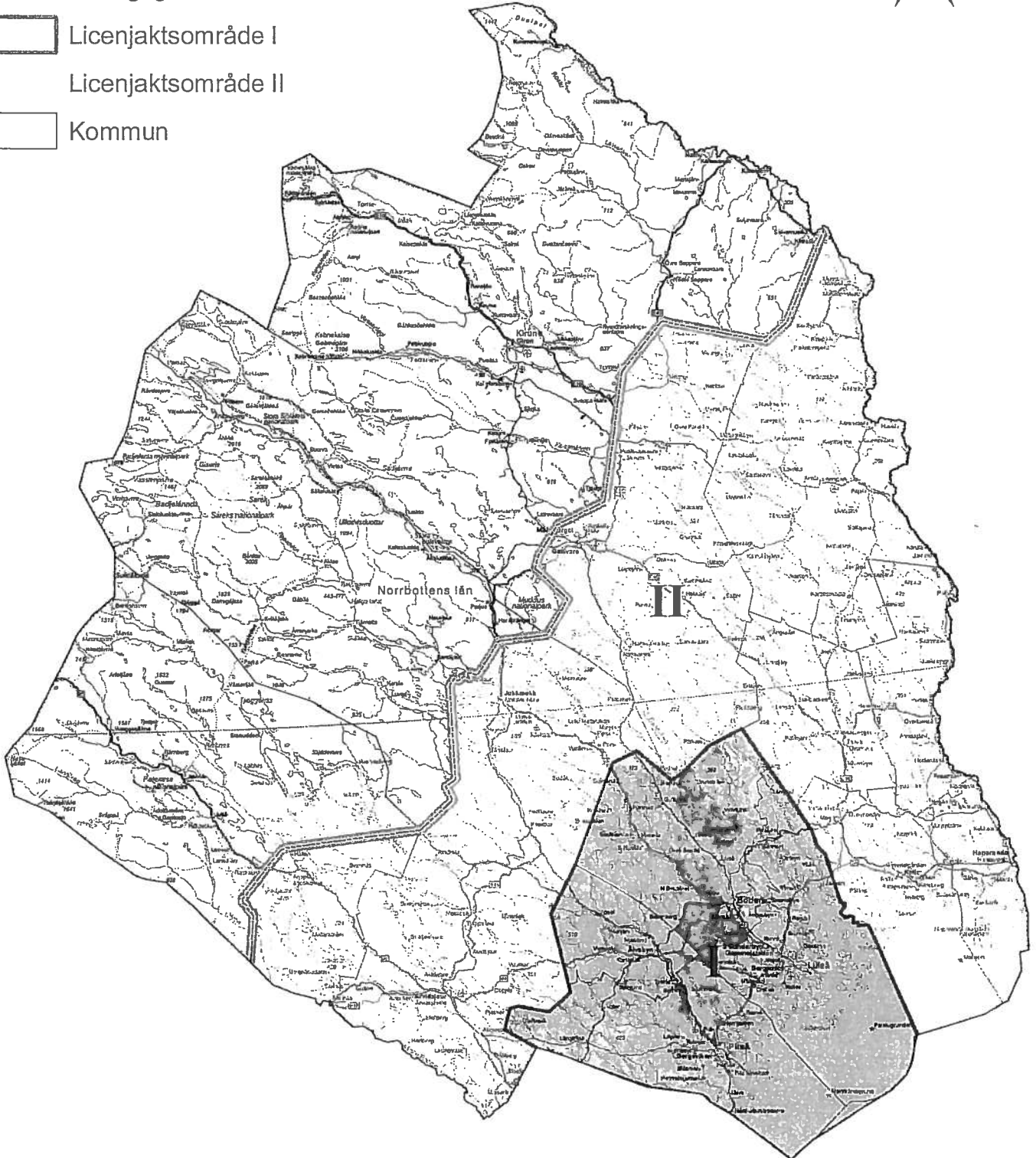
15
(15)

Sändlista (via e-post)

Naturvårdsverket
Länsstyrelserna i Norra Rovdjursförvaltningsområdet
Ledamöterna i Norrbottens Viltförvaltningsdelegation
Sametinget
Viltskadecenter
Jordbruksverket
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Polismyndigheten i Norrbottens län
Direktoratet för naturförvaltning (Norge)
Skandinaviska björnprojektet

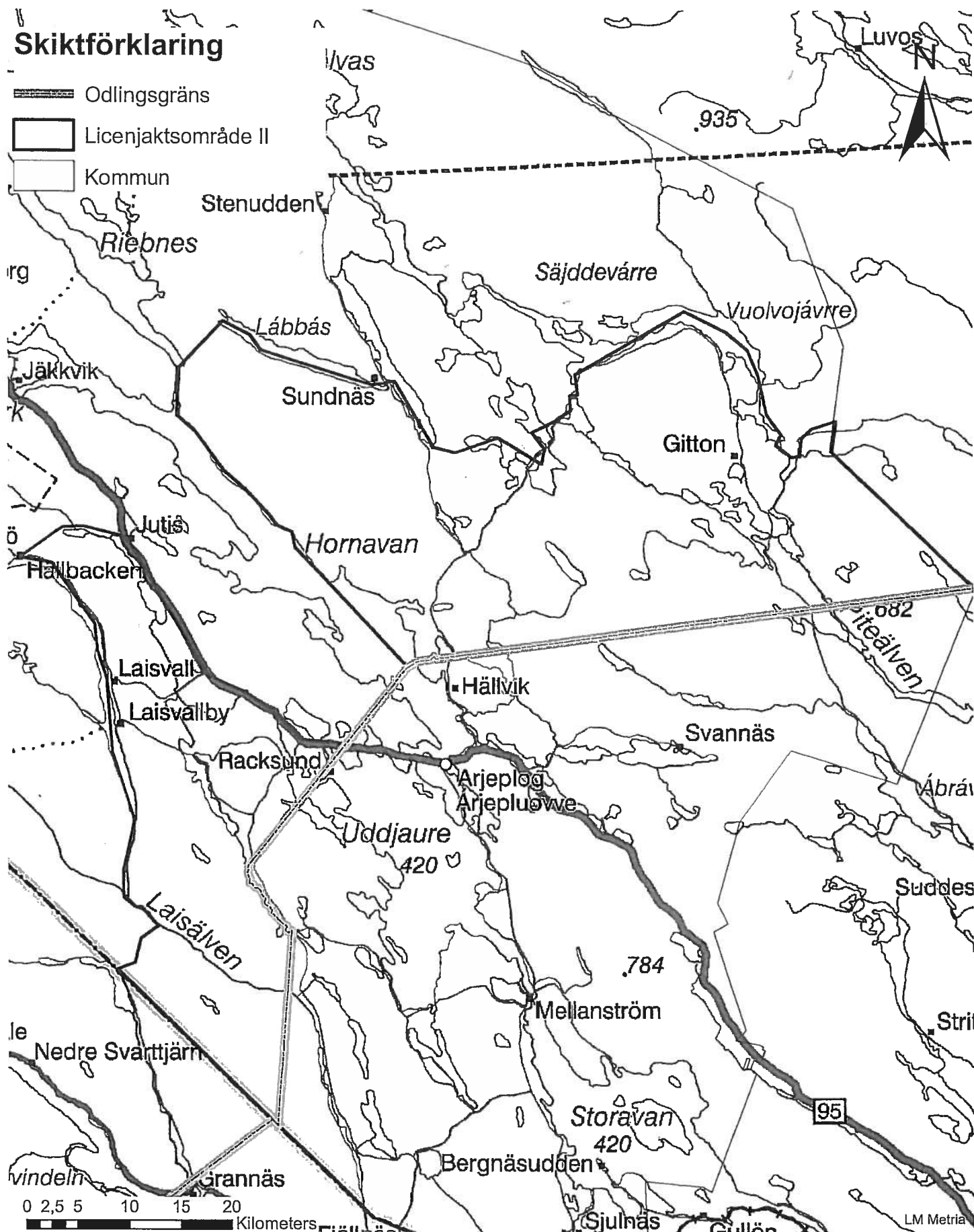
Skiktförklaring

- Odlingigräns
- Licensjaktområde I
- Licensjaktområde II
- Kommun

0 12,525 50 75 100 Kilometers

Licenjaktionsområde björn 2019 detalj ovan odlingsgräns

Villkor för användande av björnätel under licensjakt på björn 2018

1. Åtling får påbörjas tidigast den 15 juli.
2. En åtel får bara anläggas efter markägarens tillstånd.
3. Samråd bör ske med berörd sameby.
4. En person ska vara ansvarig för varje åtel (åtelansvarig).
5. Åtelansvarig ska innan åtling påbörjas anmäla detta och platsen för åteln skriftligt till Länstyrelsen. Platsen för åtel ska i anmälan markeras på en karta med x- och y-koordinater. Åtling får påbörjas först efter medgivande från Länstyrelsen. För medgivande krävs att de villkor för åteljakten som anges i Länstyrelsens beslut om licensjakt på björn är uppfyllda.
6. Jakt är inte tillåten vid platser som iordningställts i syfte att locka till sig annat vilt än björn och som inte följer villkoren för åteljakten.
7. Upptag av björnsår med hjälp av hund vid en åtel är inte tillåtet.
8. Åtelns läge ska uppfylla följande förutsättningar:
  - Avståndet till närmaste permanent bebodda hus, till fritidshus som har sophämtning, till åtel avsedd för viltskådning och till permanent anlagd och skyltad campingplats ska vara minst 2 000 m.
  - Åtelansvarig ska kontakta eventuella andra personer som under den aktuella perioden bor inom 2 000 m från åteln och upplysa dessa personer om åtelverksamheten.
  - Avståndet till väg eller skogsbilväg ska vara minst 200 m.
  - Avståndet till vandringsled ska vara minst 500 m.
  - Åteln ska inte vara synlig från väg eller vandringsled.
9. Som åtelmaterial får följande användas: vilt, slaktrester från vilt från samma eller angränsande kommun. En kropp av vilt eller 25 kg från vilt per vecka får användas som åtel. Vidare får användas oförädlad vegetabiliskt material eller mindre förädlade vegetabiliska produkter avsedda för utfodring av djur. Rester från tamdjur får inte användas. Till tamdjur räknas även ren. Kött från rovdjur eller otestat kött från vildsvin får inte användas som åtelmaterial på grund av risken för spridning av parasiter.
10. Senast tio dagar efter att jakten avslysts i området ska allt åtelmaterial vara bortplockat och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Villkor för användande av björnätel under licensjakt på björn 2019

1. Åtling får påbörjas tidigast den 15 juli.
2. En åtel får bara anläggas efter markägarens tillstånd.
3. Samråd bör ske med berörd sameby.
4. En person ska vara ansvarig för varje åtel (åtelansvarig).
5. Åtelansvarig ska innan åtling påbörjas anmäla detta och platsen för åteln skriftligt till Länsstyrelsen. Platsen för åtel ska i anmälan markeras på en karta med x- och y-koordinater. Åtling får påbörjas först efter medgivande från Länsstyrelsen. För medgivande krävs att de villkor för åteljakten som anges i Länsstyrelsens beslut om licensjakt på björn är uppfyllda.
6. Jakt är inte tillåten vid platser som iordningställts i syfte att locka till sig annat vilt än björn och som inte följer villkoren för åteljakten.
7. Upptag av björnsår med hjälp av hund vid en åtel är inte tillåtet.
8. Åtelns läge ska uppfylla följande förutsättningar:
  - Avståndet till närmaste permanent bebodda hus, till fritidshus som har sophämtning, till åtel avsedd för viltskådning och till permanent anlagd och skyltad campingplats ska vara minst 2 000 m.
  - Åtelansvarig ska kontakta eventuella andra personer som under den aktuella perioden bor inom 2 000 m från åteln och upplysa dessa personer om åtelverksamheten.
  - Avståndet till väg eller skogsbilväg ska vara minst 200 m.
  - Avståndet till vandringsled ska vara minst 500 m.
  - Åteln ska inte vara synlig från väg eller vandringsled.
9. Som åtelmaterial får följande användas: vilt, slaktrester från vilt från samma eller angränsande kommun. En kropp av vilt eller 25 kg från vilt per vecka får användas som åtel. Vidare får användas oförädlad vegetabiliskt material eller mindre förädlade vegetabiliska produkter avsedda för utfodring av djur. Rester från tamdjur får inte användas. Till tamdjur räknas även ren. Kött från rovdjur eller otestat kött från vildsvin får inte användas som åtelmaterial på grund av risken för spridning av parasiter.
10. Senast tio dagar efter att jakten avslysts i området ska allt åtelmaterial vara bortplockat och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit.

Lathund för björnskyttar 2019 Norrbottens län

Kontrollera före jakten:

Jaktledare	Vem är jaktledare?
Jakttid	21 augusti - 15 oktober nedanför odlingsgränsen, 21 augusti - 30 september ovanför odlingsgränsen eller till den tidigare tidpunkt då jakten avlyses. Fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.
Tilldelning	Ta reda på hur många björnar som återstår tel. 010-225 57 71
Hundar	Högst två hundar
Atel	Anmälan krävs till länsstyrelsen Kontrollera villkoren i jaktbeslutet Spårupptag med hund är inte tillåtet
Eftersökshund	Särskilt tränad i att spåra vilt och på plats inom två timmar
Ev. fällavgift	Fastställs av jakträttsupplåtaren
Efter skott:	Markera skottplatsen i terrängen
Anmälan	Till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast kl. 21:00 samma dag. tel. 010-225 57 71 Anmäl skytt, jaktledare, plats, var och när björnen fälldes koordinater om möjligt, kön och ålder. Påskjuten björn anmäls snarast.
Påskjutning	Skytten tillsammans med jaktledaren ansvarar för platsundersökning samt för eventuell eftersök
Besiktning	Björnen ska besiktigas utan dröjsmål. För att underlätta besiktningsmannens arbete; sätt in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.
Prover	2 tänder, könsdelar, hår-, spene, hud- och muskelprov (tas av besiktningsman)
Blanketter	Följande blanketter som ska fyllas i delas ut vid besiktning: <i>Registrering/besiktning av fälld/död björn</i> Vid påskjutning använd <i>Påskjuten björn – platsundersökning och eftersök</i>
Försäljning	Intyg från Jordbruksverket krävs
Märkning	Av skinn omgående i fält Av kranium inom sex månader (utförs numera av ägaren själv och ej av polisen)

EV. TIDIGARE MÄRKT DJUR	Mikrochipnr	☐ Utfört skanning av kropp efter ev. Tidigare märkning med mikrochip. Om fynd, ange placering:	☐ Ej kontrollerat
	MÄRKNING VID BESIKTNING	Skinn - mikrochipnr	☐ Nymärkning med synligt mikrochip (ange placering - om annat än flåsnitt)
BJÖRN- SKINNETS ÄGARE (om annan än skytten)	Namn		Telefon
	Adress		Mobiltelefon
	Postnummer	Postadress	Land om annat än Sverige
CHIP FÖR MÄRKNING AV BJÖRNKRANIE och kvittens av chip	Kranie - mikrochipnr	☐ Chip för märkning av kranie är överlämnat och kvitterat	
	Namnunderskrift		Namnförtydligande
BJÖRN- KRANIETS ÄGARE om annan än skinnets ägare	Namn		Telefon
	Adress		Mobiltelefon
	Postnummer	Postadress	Land om annat än Sverige
BESIKTNING, PROVTAGNING MÄRKNING utförd av	Besiktningsman		Mobiltelefon
	Underskrift		e-postadress

MÅTT

Huvudlängd	Kroppslängd utan svans	Huvudets omkrets	Bröstomfång	Framfotsbredd	Största spene (höjd x diameter)	Testikel (längd x bredd)
cm	cm	cm	cm	cm	X mm	X mm

PROVTAGNING

PROVTAGNING	☐ Tand ☐ Könsdel ☐ Hårprov ☐ Muskel ☐ Hudprov (referensprov) ☐ Spene					
	Vätska i spenar ☐ Ja ☐ Nej Vätskans färg ☐ Vit ☐ Svagt vit ☐ Klar					
	Parasiter Tarmparasitförekomst ☐ Bandmask ☐ Spolmask ☐ Nej ☐ Ej kontrollerat					
	Pälslus (avskavd päls på hals och bringa) ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ej kontrollerat ☐ Löss till SVA					
Maginnehåll i procent (%) Fotografera innehållet rakt uppifrån och maila fotot till rovdjur@sva.se , med rubriken "MAGINNEHÅLL Björn M49XXXX" (björnens Rovbase-ID)						

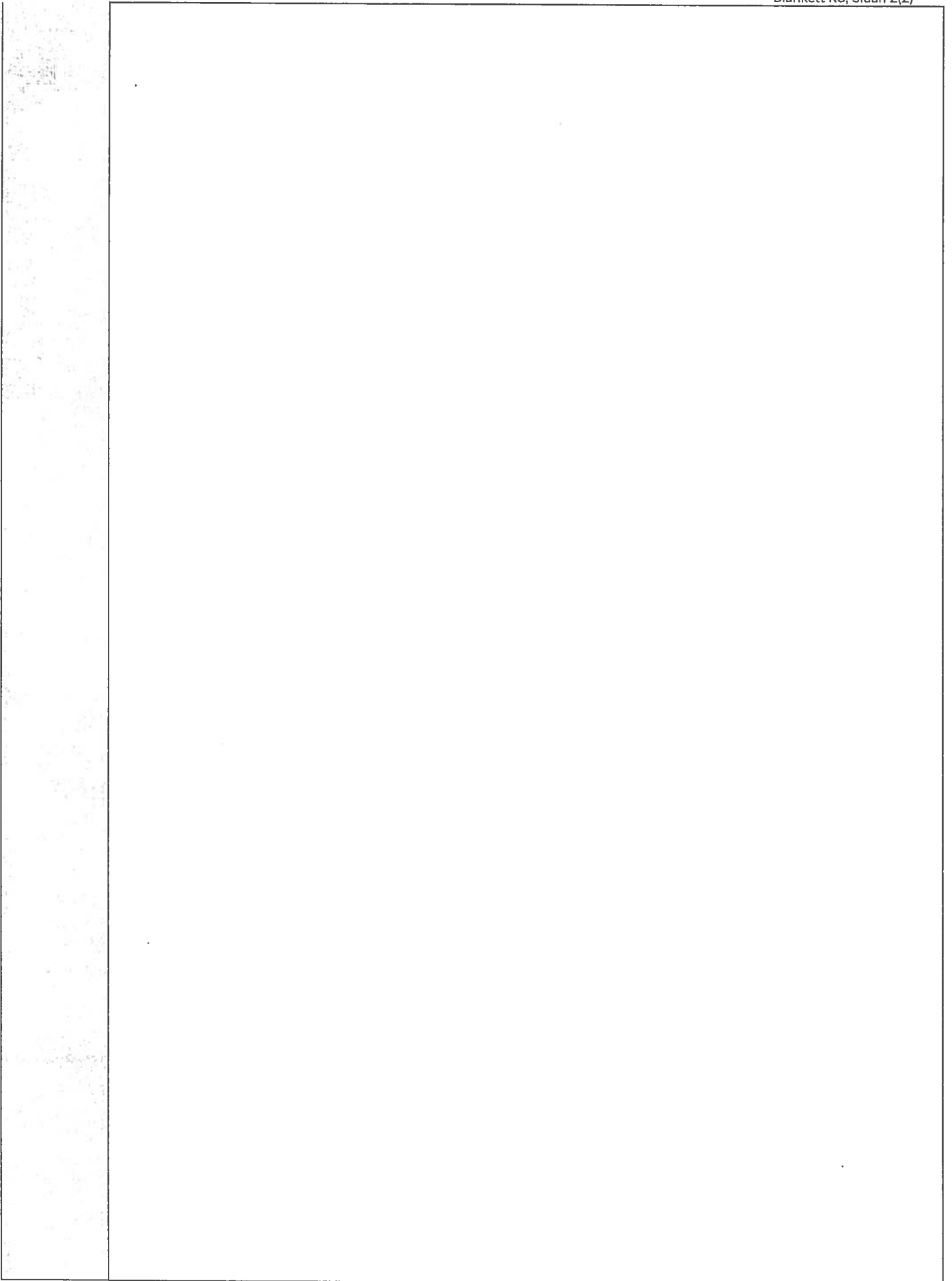
ÖVRIGT

PÅSKJUTET ROVDJUR - PLATSUNDERSÖKNING OCH EFTERSÖK

1. Ifylls av Länsstyrelsens besiktningsperson tillsammans med skytt och jaktledare då rovdjur påskjutits, men inte påträffats dött eller avlivats på skottplatsen. Blanketten ifylls även vid skydds jakt samt vid andra tillfällen då eftersök genomförs. Relevanta uppgifter registreras av besiktningspersonen i Rovbase

2. Kopia sänds alltid till SVA, även om prover inte insamlats

☐ Björn										☐ Järv										☐ Lodjur										☐ Varg										☐ Annan art, ange vilken:									
Datum då rovdjuret påsköts										År			Månad			Dag			Klockslag			Tim			Min			Länsstyrelsens Id-nr																					
Anmäld till										År			Månad			Dag			Klockslag			Tim			Min			Rovbase ID M																					
☐ Licensjakt										☐ Skydds jakt										☐ Annat, ange vilket:																													
☐ Bara platsundersökning										☐ Eftersök och platsundersökning										Polisen hanterar: Fallvilt (hittat dött rovdjur), trafikskadat/-dödat rovdjur, samt rovdjur påskjutet med stöd av 40 b § JF (djurskyddsskäl), 9 § JL (avlivad efter beslut av Polis, vid fara/skada) eller 24 kap BrB (nöd).																													
Namn										Telefon										Mobiltelefon																													
Adress										Postnr										Postadress																													
e-postadress										Land om annat än Sverige																																							
Namn										Telefon										Mobiltelefon																													
Adress										Postnr										Postadress																													
Skottplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)										Detaljerad karta över platsundersökning och eftersök ska bifogas										Koordinater Rikets nät (RT90) ↑ _____ →																													
Jaktområde (vid licensjakt)										Län										Kommun																													
Skjutavstånd. Avstånd mellan skytt och rovdjur då djuret påsköts med första skott?										_____ m			Hur regerade rovdjuret?			☐ Stod still			☐ Gick normal takt			☐ Sprang																											
Hur många skott avlossades mot rovdjuret? m. kulvapen										_____ st			m.hagelvapen			_____ st			Användes stöd vid första skottet?			☐ Ja			☐ Nej																								
Ange var skottet/skotten troligtvis träffade?										Skott 1										Skott 2										Skott 3																			
Tecknade rovdjuret för träff efter skott/skotten?										☐ Ja			☐ Nej			☐ Ja			☐ Nej			☐ Ja			☐ Nej																								
Lämnade rovdjuret synligt blodspår då det lämnade skottplatsen?										☐ Ja			☐ Nej			Hur långt kunde blodspåret följas?										_____ m																							
Eftersöksjägarens namn										Telefon										Mobiltelefon																													
Användes hund vid eftersöket?										☐ Ja			☐ Nej			Klockslag då eftersöket startade										_____ Tim			_____ Min																				
Om Ja, ange hundras och om flera, ange ordningsföljd										Hund 1										Hund 2										Hund 3																			
☐ Enbart löshund										☐ Enbart spårhund										☐ Spårhund och löshund																													
Tillhörde hund och hundförare det egna jaktlaget?										☐ Ja			☐ Nej			Var eftersöksekkipaget utbildat/testat på rovdjurstypen?										☐ Ja			☐ Nej																				
Var eftersöksekkipaget tränat på annat sätt?										☐ Ja			☐ Nej			Har avlossade kulor återfunnits? Ange antal och var.																																	
Hur långt kunde rovdjuret spåras från skottplats till sista spår?										_____ m			Klockslag då eftersöket avslutades										_____ Tim			_____ Min																							
Har DNA från det påskjutna rovdjuret insamlats?										☐ Blod			☐ Hår			☐ Kött/vävnad			☐ Spillning																														
Har DNA-prover överlämnats till besiktningspersonen?										☐ Ja			☐ Nej			Insamlade prover ska snarast sändas till SVA																																	
Eftersök har genomförts till dess										☐ Rovdjuret påträffats dött			☐ Rovdjuret påträffats skadat och avlivats			☐ Rovdjuret inte kunde anträffas																																	
Jaktledarens bedömning av rovdjurets skador då det inte påträffats dött eller avlivats?										☐ Rovdjuret är oskadat			☐ Rovdjuret är lätt skadat			☐ Rovdjuret är allvarligt skadat																																	
Grund för bedömningen ovan? Skriftlig utförlig motivering krävs! Kompletterande information lämnas på sidan 2.																																																	
Besiktningsperson										Jaktledare																																							
Namnförtydligande										Namnförtydligande																																							

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.